

Олексій Волков власною творчістю теж руйнує стереотипи про те, що розважальна література обов'язково мусить бути пустою порожньою. Крім неабиякого заряду адреналіну: "Пишу трилери, бо цей жанр найбільше лоскоче нерви" (Друг читача. – 2005. – № 1), його книги містять чималу дозу серйозного матеріалу для роздумів. Власне, в цьому й полягає фірмовий стиль Волкова: вбираючи текст у шати розважальної літератури, автор у підтексті дає глибокий погляд на проблеми Людини. Саме за такою схемою можна вирахувати формулу успіху цього тернопільського письменника.

Роман "Виконавець" (гран-прі конкурсу "Золотий Байбай-2002") за жанром – класичний містичний трилер. А у підтексті – питання вини за злочин і неминучої кари, спроба розібратися у тих хитросплетіннях випадковостей, які в результаті визначають долю людини.

На противагу, "День відбуття" лише маскується під містику і вчить іншого: людина, яка сліпо вірить у ті ж випадковості та фатум, насправді може бути підло обдуреною та використаною...

Останній роман Олексія Волкова – "Амністія для Хаєра". Саме він став "винуватцем" авторової перемоги в конкурсі "Коронація слова-2004" (заради справедливості необхід-

но уточнити: перше місце Волков розділив із Ірен Роздобудько, відзначеною за твір "Гудзик"). Жанрове вбрання "Амністії" – найближче до детективу. Проте навіть не кожен інтелектуальний роман спромігся б умістити такий потужний пласт філософії, як то вдалося цьому розважальному читиву. "Добро має бути активним і навіть жорстоким там, де потрібно. Якщо не косити будяк, ним заросте вся земля", – каже один із героїв, діями втілюючи цю життєву позицію. А проте всього Зла не викориниш, бо надто часто трапляється так, що в реальному житті погане та хороше настільки тісно переплітаються, що їх вже неможливо розрізнити. Що ж залишається? Зневіра? Тупі вбивства, деградація? В жодному разі. Волков не визнає цинізму: "Залишається тільки жити. Цінуй його, це життя. Цінуй життя тих, хто тебе оточує. Дорожчою за нього немає нічого в світі".

Родзинкою ексклюзивної формули від Олексія Волкова – "шати" популярних жанрів та потужне філософське навантаження – незмінно залишається абсолютна непередбачуваність фіналів. Скільки не вгадуй – не здогадаєшся, чим же завершиться книжка.

Відкрийте, шановні читачі, вишеназвані книги, познайомтеся зі світом сучасної української літератури.

МОДЕЛІ БІБЛІОТЕЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

ЯК ЖИВЕШ, СІЛЬСЬКА БІБЛІОТЕКО?

Моделювати майбутнє – завдання політиків, але, на мій погляд, саме від особистості залежить політика розвитку культури. І з цієї точки зору досить влучними є рекламні слогани газети "Без цензури": "Культура живе свободою", "Особистість формується з інформації", "Політика моделює майбутнє".

Проблеми обслуговування сільського населення постійно знаходяться в центрі уваги Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки. Але як би ти не любив свою справу і як би наполегливо не намагався її удосконалити, не можна силами тільки бібліотечних працівників вирішити проблему інтелектуального та духовного розвитку людей, життя і доля яких пов'язана з невеличким селом, що загубилося серед широких степних просторів. Потрібна увага й рішучі дії представників влади і політиків, які повинні розуміти, що без піклування про бібліотеки на селі не можна розраховувати ні на популярність у населення, ні на належний соціально-економічний розвиток держави.

2002 року темі співробітництва влади і бібліотек присвячувалася колегія Харківської обласної державної адміністрації, де відзначалися недоліки, нерозв'язані питання й органам виконавчої влади на місцях було запропоновано переглянути своє ставлення до проблем бібліотечного обслуговування населення області. Час минав, але проблеми залишалися.

Щоб довести необхідність розвитку сільських бібліотек в області, Харківська ОУНБ протягом 2004-2005 року провела огляд-конкурс "Краща сільська бібліотека", підсумки якого показали, що лише за умови уваги місцевих органів влади бібліотека на селі стане справжнім осередком культури. Огляд-конкурс виявив 18 кращих книгозбірень, досвід яких заслуговує на увагу і розповсюдження.

На Харківщині діє 641 сільська бібліотека, що складає 75% від загальної кількості публічних бібліотек.

Найбільших втрат мережа загальнодоступних публічних бібліотек області зазнала 1997 року, коли їхню кількість

було зменшено на 64 одиниці (або на 7%).

Натомість 2005 рік став стартовим у розвитку мережі бібліотек краю: було відкрито 17 нових сільських бібліотек (замість запланованих 15-ти), тобто почалося відродження сільської бібліотечної мережі.

Це сталося тому, що розвиток мережі сільських бібліотек регіону було визначено одним із пріоритетних завдань Харківської облдержадміністрації на 2005 рік. А ініційована ця справа була нами, бібліотечними спеціалістами, на підсумковій колегії управління культури, що відбулася в перші дні роботи нової влади. Були зустрічі з головою Харківської ОДА А. Аваковим, листи з пропозиціями. Багато хто скептично ставився до можливості виконання цього завдання. Але минув рік, і зараз ми гідно можемо звітувати про зроблене у цьому напрямі.

Вміння спільно знайти вихід із ситуації сприяло комплексному розв'язанню проблеми відкриття сільських бібліотек. На місцеву владу було покладено завдання надання приміщень і придбання обладнання, введення штатних одиниць, а ОДА на чолі з її головою подбала про наповнення фондів нових бібліотек (до речі, наш губернатор є постійним головою оргкомітету фестивалю фантастики "Зоряний міст", що кожного року проводиться у Харкові, причетний до видання фантастики і тому розуміє цінність книги і бібліотеки в житті суспільства). Велику допомогу надали спонсори, залучені до цієї акції облдержадміністрацією, подарувавши 18 тис. чудових нових книжок для сільських читачів. Значний внесок зробили видавництва "Фоліо", "Ранок", книжковий магазин "Букс", міський благодійний фонд Ю. Сапронова, концерн "Райський уголок", оргкомітет фестивалю фантастики "Зоряний міст". Багато книг отримали бібліотеки і від ОУНБ, обласної бібліотеки для дітей – здебільшого це видання, одержані завдяки Міністерству культури і туризму України через Центр інформатики.

В. Ракитянська

Було організовано шефську допомогу з боку харківських вищих навчальних закладів, закріплених за сільськими бібліотеками. Зокрема, Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого, академія сільського господарства ім. Докучаєва та ін. зробили книжкові дари на суму не менш ніж 1 тис. грн. Крім того, до акції "Книги – сільській місцевості" долучилася Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка, інші бібліотеки, інтелігенція міста. А місцева влада на час відкриття оформила для бібліотек передплату періодичних видань. Таким чином було закладено основу фондів сільських книгозбірень.

Першою відкрилася бібліотека в с. Шлях Валківського району і це, на мій погляд, символічно, адже Харківщина обрала шлях побудови демократичного громадянського суспільства, в якому кожній людині надано рівні права у доступі до інформації й знань, шлях подолання культурного розриву між різними верствами населення області.

Відкриття кожної бібліотеки було великим святом не тільки для села, а й для району і області, проводилося за присутності голови ОДА чи його заступника з гуманітарних питань, начальника управління культури, висвітлювалося у засобах масової інформації. Сьогодні читачами нових 17 бібліотек вже стали понад 3 тисячі користувачів.

2006 рік оголошено в Україні Роком села, роком розвитку його інфраструктури.

Розміщення стаціонарних бібліотек на території районів нашої області сьогодні відповідає мінімальним нормам. Але людина не може жити тільки мінімумом, а що стосується сіл з меншою кількістю мешканців, то там не можна говорити ні про який мінімум духовних цінностей, оскільки там немає навіть бібліотеки. Тому одним із стратегічних напрямів розвитку бібліотечної справи в Харківській області у 2006 році і на найближчу перспективу стане розвиток мережі книгозбірень у сільській місцевості. Плануємо 2006 року відкрити 10 нових

бібліотек в селах з кількістю мешканців від 300 до 400 людей, тобто поза мінімальними нормативами. Здійснювана робота знову буде під пильною увагою голови ОДА. Це свідчить про те, що відкриття бібліотек вже не одноразова акція, а планомірна робота з розвитку культури на селі. Особистість формується з інформації, і важливо що ми робимо свій внесок у цю благородну справу.

Крім того, голова Харківської ОДА на зустрічі з бібліотечними працівниками області, що відбулася 15 лютого ц. р., заявив про амбітні плани щодо виведення бібліотек в сільській місцевості на якісно новий рівень обслуговування читачів. Йдеться про реалізацію проекту створення єдиної інформаційної бібліотечної мережі і підключення бібліотек, в першу чергу районних, до Інтернету з використанням широкоплатного швидкісного доступу до глобальної Мережі. Профінансувати частину робіт у сумі 250 тис. грн. знову пообіцяв міський благодійний фонд Ю. Сапронова. Якщо нам вдасться зробити задумане, то це буде значним проривом у наближенні сільського жителя до інформаційного суспільства.

Але в селі потрібні не тільки бібліотеки, і розвиток культури у сільській місцевості не повинен залежати від того, наскільки інтелігентним є голова обласної, районної адміністрації або, особливо, сільський голова, і чи поважають їх спонсори.

Хочеться, щоб рік підтримки українського села не пройшов як Рік культури в Україні, без Закону України "Про культуру", якого ми чекаємо вже 10 років. Сподіваємося, що цей закон та інші законодавчі акти і документи зможуть затвердити той мінімум закладів культури на селі: бібліотек, клубів, кіновідеокомплексів, без яких неможливо говорити про цивілізовану націю.

Культура живе свободою – свободою творчості, свободою вибору шляхів доступу до інформації, свободою слова. Слово було спочатку, слово буде завжди.

БЕЗЦІННІ ПАМ'ЯТКИ КУЛЬТУРИ ПОВЕРНУТО УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

КНИЖКОВІ СКАРБИ УКРАЇНИ

У липні 2003 року одна з працівниць Посольства Бельгії в Україні під виглядом особистих речей намагалася вивезти за кордон унікальну колекцію антикваріату, яку вона збирала протягом шести років перебування в нашій країні. В результаті спільної операції українських митників та працівників СБУ вантаж було затримано, предмети старовини вилучено і передано на експертизу фахівцям.

За словами начальника Київської регіональної митниці А. Макаренка, вилучені предмети являють собою своєрідний музей історії держави, який складається з трьох колекцій: старовинних ікон та народного живопису XVIII-

XIX ст., якої сьогодні немає в жодному музеї України; предметів народного побуту кінця XIX – початку XX століття; творів радянського мистецтва, так званого соцреалізму.

Серед цих предметів є справді унікальні – такі, як рукописний Псалтир початку XIV століття, вартість якого перевищує сто тисяч доларів; оригінал першого примірника газети „Іскра”; ряд унікальних архівних документів.

Майже три роки, поки йшло слідство, вилучені предмети зберігалися на Київській регіональній митниці. Згодом було прийнято рішення розподілити ці культурні цінності між музеями та бібліотеками України.

У листопаді 2005 року перший заступник голови Дер-

жавної митної служби України О. Федоров та перший заступник голови Служби безпеки України В. Тимошенко урочисто передали конфісковані колекції музеям та бібліотекам України.

Зокрема, Псалтир XIV століття передано Музею книги і друкарства України, ікони та твори народного живопису збагатили фонди Національних музеїв: художнього та історії України, інших музеїв: історії міста Києва, мистецтва ім. Богдана та Варвари Ханенків, російського мистецтва.

Фонди Національної парламентської бібліотеки України поповнилися 23 примірниками унікальних видань, серед яких, зокрема, „Огляд літератури Півночі у середні віки” 1853 року, на якій є наклейка „Императорская Эрмитажная иностранная библиотека”, та „Таємні мемуари про Росію на кінець царювання Катерини II та Павла I” (тт. 3, 4) французькою мовою, видані у Парижі в 1804 році.

Зроблено важливу справу – збережено частину національної культурної спадщини. І тепер „інститути пам'яті”, як називають іноді музеї, архіви й бібліотеки, берегти та надаватимуть доступ до цих безцінних творинь людського духу нинішнім і майбутнім поколінням українців.

Г. Кириченко